U C H W A Ł A

S E N A T U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Ryszarda Bobera do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych

Art. 1. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568, 1222 i 1578) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w pkt 6 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dodatek strażacki.”;

2) po art. 75 dodaje się art. 75a w brzmieniu:

„Art. 75a. 1. Osobie uprawnionej do emerytury, która była co najmniej przez 20 lat czynnym członkiem ochotniczej straży pożarnej lub pełniła służbę w jednostkach spełniających funkcje analogiczne do funkcji ochotniczych straży pożarnych, działających na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przysługuje dodatek strażacki do emerytury.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wynosi 20 zł miesięcznie za każdy udokumentowany rok bycia czynnym członkiem ochotniczej straży pożarnej.

3. Kwotę dodatku, o którym mowa w ust. 2, podwyższa się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent od miesiąca, w którym przeprowadzana jest waloryzacja.

4. Przez czynne członkostwo w ochotniczej straży pożarnej należy rozumieć członkostwo, podczas którego ubezpieczony brał bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, posiadając aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz ukończył szkolenia pożarnicze uprawniające do udziału w działaniach ratowniczych.

5. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy dla siedziby jednostki ochotniczej straży pożarnej, której ubezpieczony był członkiem, na wniosek ubezpieczonego wydaje zaświadczenie o spełnieniu przez ubezpieczonego wymogów określonych w ust. 1 i 4.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 5,

2) równoważne członkostwu w ochotniczej straży pożarnej okresy członkostwa w jednostkach spełniających funkcje analogiczne do funkcji ochotniczych straży pożarnych, działających na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz sposób dokumentowania tych okresów

– mając na względzie zapewnienie prawidłowego naliczenia wysokości dodatku strażackiego oraz ustalenie właściwego zakresu podmiotowego uprawnionych do tego dodatku.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174 i 782) w art. 27 dodaje się ust. 6–11 w brzmieniu:

„6. Osobie, która była co najmniej przez 20 lat czynnym członkiem ochotniczej straży pożarnej lub pełniła służbę w jednostkach spełniających funkcje analogiczne do funkcji ochotniczych straży pożarnych, działających na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, przysługuje dodatek strażacki do emerytury.

7. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, wynosi 20 zł miesięcznie za każdy udokumentowany rok bycia czynnym członkiem ochotniczej straży pożarnej.

8. Kwotę dodatku, o którym mowa w ust. 6, podwyższa się przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent od miesiąca, w którym przeprowadzana jest waloryzacja.

9. Przez czynne członkostwo w ochotniczej straży pożarnej należy rozumieć członkostwo, podczas którego ubezpieczony brał bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, posiadając aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz ukończył szkolenia pożarnicze uprawniające do udziału w działaniach ratowniczych.

10. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy dla siedziby jednostki ochotniczej straży pożarnej, której ubezpieczony był członkiem, na wniosek ubezpieczonego wydaje zaświadczenie o spełnieniu przez ubezpieczonego wymogów określonych w ust. 6 i 9.

11. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór zaświadczenia, o którym mowa w ust. 10,

2) równoważne członkostwu w ochotniczej straży pożarnej okresy członkostwa w jednostkach spełniających funkcje analogiczne do funkcji ochotniczych straży pożarnych, działających na terenie innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz sposób dokumentowania tych okresów

– mając na względzie zapewnienie prawidłowego naliczenia wysokości dodatku strażackiego oraz ustalenie zakresu podmiotowego uprawnionych do tego dodatku.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, 1428, 1492, 1565, 2122, 2123 i 2127) w art. 21 w ust. 1 w pkt 148 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 149 w brzmieniu:

„149) dodatek strażacki, o którym mowa w art. 75a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz w art. 27 ust. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

U Z A S A D N I E N I E

1. Cel projektowanej ustawy.

Projekt ustawy zmierza do wprowadzenia dodatku strażackiego jako dodatku do emerytury w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych oraz w systemie ubezpieczenia społecznego rolników. Dodatek ten ma stanowić formę gratyfikacji za podejmowane działania przez członków ochotniczych straży pożarnych, nie tylko w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej.

Funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych na stałe wpisane jest w system ochrony przeciwpożarowej w Polsce. OSP prowadzi działalności mającą na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami. Strażacy biorą udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska, wypadkach a także innych klęskach i zdarzeniach.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, której dotyczy projekt ustawy.

Działalność ochotniczych straży pożarnych nie ogranicza się tylko do ochrony przeciwpożarowej, spełniają one także istotną rolę w rozwoju kultury na terenach wiejskiej. Ich działania służą upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności oświatowej. Nadrzędnym celem OSP było i jest niesienie pomoc ludziom. Nie do przecenienia pozostaje ich rola na terenie wiejskim, gdzie w wielu zagrożeniach wyręczają służby Państwowej Straży Pożarnej. Należy wskazać ponadto, że system funkcjonowania OSP jest niezwykle rozbudowany, o czym najlepiej świadczy fakt, że w 16 tysiącach istniejących w Polsce Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszonych jest ponad 690 tysięcy Polaków.

3. Różnice między dotychczasowym a proponowanym stanem prawnym.

Projektodawcy proponują zmiany w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, 252, 568, 1222 i 1578) oraz ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174 i 782), a także w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, 1428, 1492, 1565, 2122, 2123 i 2127). Doceniając doniosłą rolę i odpowiedzialne zadania, które wykonują strażacy OSP,

projektodawcy postulują wprowadzić wymierne, dodatkowe wynagrodzenie dla członków ochotniczych straży pożarnych. Podstawowym celem niniejszej nowelizacji jest przyznanie członkom ochotniczych straży pożarnych, którzy przez co najmniej 20 lat byli czynnymi członkami OSP dodatku do emerytury w wysokości 20 zł za każdy rok czynnej służby. Przez czynne członkostwo należy rozumieć okres, w którym strażak był ubezpieczony, brał bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, posiadał aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych oraz ukończył szkolenia pożarnicze uprawniające do udziału w działaniach ratowniczych. Spełnienie powyższych warunków, stanowiących enumeratywne wyliczenie, pozwala na ubieganie się o dodatek strażacki. Należy pamiętać, że w przeciwieństwie do Państwowej Straży Pożarnej, działalność strażaków ochotników ma charakter działalności wolontariackiej, nie zaś służby.

Na wniosek ubezpieczonego strażaka właściwy wójt gminy (burmistrz, prezydent, miasta) ma obowiązek wydania zaświadczenia o spełnieniu przez ubezpieczonego wymogów określonych w przedmiotowej nowelizacji. Formularz zaświadczenia składanego przez ubezpieczonego, który ubiega się o przyznanie dodatku strażackiego do emerytury zostanie określony, zgodnie z intencją projektodawców, odpowiednio przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, a także ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia.

Ponadto, mając na uwadze zasadę równego traktowania, w celu ustalenia prawa dodatku strażackiego uwzględnia się okresy członkostwa w ochotniczej straży pożarnej w którymkolwiek państwie członkowskim Unii Europejskiej. Prawo Unii Europejskiej gwarantuje równość wobec prawa w stosunku do osób pełniących służbę w polskich jednostkach ochotniczej straży pożarnej oraz osób pełniących służbę w jednostkach spełniających funkcje analogiczne do funkcji ochotniczych straży pożarnych działających na terenie innego państwa członkowskiego UE.

Projekt ustawy został poddany konsultacjom społecznym i ocenie skutków regulacji. Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: *ustawa o zmianie ustawy o emerytury i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych* **Przedstawiciel wnioskodawcy:** Senator Krzysztof Kwiatkowski **Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:** Bożena Langner, główny legislator, tel. 22 694 9401 Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9364	**Data sporządzenia:** 11 grudnia 2020 r. **Źródło:** inicjatywa grupy senatorów **Nr druku: 233, 233 S**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Działalność ochotniczych straży pożarnych na stałe wpisała się w system ochrony przeciwpożarowej w Polsce. Cześć jednostek OSP została włączona do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i stanowi integralny element w organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, której istotą jest prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska. Działalność ochotniczych straży pożarnych nie ogranicza się tylko do ochrony przeciwpożarowej – spełniają one także ważną rolę w rozwoju kultury na terenach wiejskich.

Wykonywanie zadań przez strażaków ochotników ma charakter wolontariacki, nie stanowi służby. Częstokroć osoby należące do OSP przez długie lata działają dla dobra społeczności lokalnej. Dodatek emerytalny z tego tytułu byłby więc wyrazem docenienia włożonego przez nie trudu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o emerytury i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych,* w którym proponuje się:

- wprowadzenie dodatku do emerytury członkom ochotniczych straży pożarnych, którzy przez co najmniej 20 lat byli czynnymi członkami OSP,

- ustalenie wysokości wskazanego dodatku na kwotę 20 zł za każdy rok czynnej służby; przez czynne członkostwo rozumiałoby się w tym przypadku okres, w którym:

    - strażak był ubezpieczony,
    - brał bezpośredni udział w działaniach ratowniczych,
    - posiadał aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczych,
    - ukończył szkolenia pożarnicze uprawniające do udziału w działaniach ratowniczych.

Oczekuje się, że proponowane rozwiązanie spowoduje docenienie trudu osób, które przez wiele lat czynie podejmowały działania, często z narażeniem życia, uczestnicząc w akcjach mających na celu ratowanie życia, zdrowia lub mienia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie zachodzi konieczność analizy rozwiązań wprowadzonych w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
członków ochotniczych straży pożarnych	ok. 154 tys.	szacunek	możliwość uzyskania dodatku strażackiego do emerytury

ZUS KRUS			dodatkowe wydatki w związku z wypłatą dodatków strażackich
minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, a także minister właściwy do spraw rozwoju wsi w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych			obowiązek wydania rozporządzenia, które określi wzór formularza zaświadczenia składanego przez ubezpieczonego oraz wskaże analogiczne jednostki do OSP działające w państwach UE
wójt burmistrz prezydent miasta			obowiązek wydania zaświadczenia o spełnieniu przez ubezpieczonego wymogów uprawniających do otrzymania dodatku strażackiego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

W dniu 19.11. 2020 r. projekt *ustawy o zmianie ustawy o emerytury i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych,* z terminem odpowiedzi do dnia 8.12.2020 r., został przesłany do następujących podmiotów:

- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
- Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
- Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
- Prezesa Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych
- Prezesa Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP (dodatkowe wystąpienie o dane do OSR)
- Prezesa Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej
- Przewodniczącego Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP
- Prezesa Związku Miast Polskich
- Prezesa Zarządu Związku Powiatów Polskich
- Prezesa Zarządu Unii Metropolii Polskich
- Przewodniczącego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
- Prezesa Zarządu Unii Miasteczek Polskich
- Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych
- Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej.

Minister Rodziny i Polityki Społecznej wskazał, że ochotnicze straże pożarne są istotnym elementem służby publicznej, niemniej podkreślił, że w wymiarze finansowym członek OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym otrzymuje ekwiwalent pieniężny, a ponadto członkowie OSP mają zagwarantowane w sferze finansowej określone świadczenia.

Minister Rodziny i Polityki Społecznej stwierdził, że przyznanie dodatkowego świadczenia do emerytury, które nie wynika z wniesionego przez ubezpieczonego wkładu w postaci opłacenia składki ubezpieczeniowej, nie znajduje uzasadnienia w konstrukcji systemu ubezpieczeń społecznych. Obecnie na gruncie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wypłacane są jedynie dwa rodzaje dodatków, związane z ryzykami ubezpieczeniowymi w postaci niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji oraz utraty żywiciela. Pełnienie służby w jednostkach ochotniczej straży pożarnej nie mieści się w przewidzianych przez system ubezpieczeń społecznych kategoriach ryzyk ubezpieczeniowych.

W obowiązującym systemie emerytalnym brak jest więc miejsca dla preferencji w wysokości świadczeń dla wybranych grup ubezpieczonych, funkcjonujące w przeszłości dodatki branżowe z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zostały zniesione, a przyznanie nowych dodatków do emerytury doprowadziłoby do naruszenia reguły

nietworzenia nowych uprawnień nieznajdujących pokrycia w składce na ubezpieczenia emerytalne. Reforma ubezpieczeń społecznych, przeprowadzona w 1999 r., przesądziła o ubezpieczeniowym charakterze systemu emerytalnego.

Minister Rodziny i Polityki Społecznej wyraził przekonanie, że ewentualne wypracowanie, w ramach możliwości budżetu państwa, optymalnych rozwiązań, pozwalających na dodatkowe docenienie trudu członków OSP, w przypadku podjęcia takiej decyzji, winno znajdować odzwierciedlenie w przepisach ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej – jako akcie prawnym regulującym kompleksowo kwestie związane z zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej, a nie w rozwiązaniach z zakresu systemu emerytalnego.

Związek Powiatów Polskich wyraził wątpliwość, czy wójtowie będą dysponowali danymi pozwalającymi na wydanie stosownego zaświadczenia oraz wskazał na konsekwencje wynikające z faktu, że przepisy dotyczące obowiązku posiadania badań lekarskich oraz przeszkolenia ratowniczego zostały wprowadzone dopiero *ustawą z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej*.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził, że proponowane zmiany są korzystne dla emerytów Kasy, będących członkami OSP i w związku z tym, Kasa nie zgłasza uwag do projektu ustawy w zakresie przyznania dodatku strażackiego.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraził negatywne stanowisko co do proponowanego w projekcie rozwiązania, kierując się obawą znaczącego wzrostu kosztów budżetowych w emerytalno-rentowej części ubezpieczenia społecznego rolników, minister zwrócił ponadto uwagę na dobrowolność członkostwa w jednostkach OSP.

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej podkreślił, że funkcjonujące w przeszłości dodatki do emerytur i rent z tytułu pracy w szczególnych warunkach uległy likwidacji. Wobec tego propozycja wprowadzenia projektowanych dodatków strażackich do systemu prawnego może powodować, iż przyznanie dodatków jednej grupie zawodowej wywoła podobne oczekiwania ze strony innych grup zawodowych, co wymaga szczegółowej analizy ze strony projektodawcy.

Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej zwrócił uwagę, że:

- w uzasadnieniu do projektu ustawy nie odniesiono się do zmiany przepisów *ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,*
- nie podano w jaki sposób zostaną określone jednostki spełniające funkcje analogiczne do funkcji ochotniczych straży pożarnych, działających na terenie innego państwa członkowskiego UE, brak doprecyzowania, może stwarzać problemy przy ustaleniu okresu uprawniającego do przyznania dodatku strażackiego,
- implementacja projektowanej regulacji spowoduje zwiększenie wydatków jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową, kwestia ta nabiera szczególnego znaczenia w obliczu ryzyka przekroczenia kolejnych progów ostrożnościowych dotyczących poziomu długu publicznego i w kontekście pogorszenia wyniku sektora GG.

Krajowa Rada Izb Rolniczych wyraziła poparcie zaproponowanych zmian.

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej zdecydowanie poparł projekt ustawy i wyraził nadzieję, że inicjatywa Senatu przyniesie oczekiwany społecznie efekt.

W dniu 10 grudnia 2020 r. Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej na wspólnym posiedzeniu przyjęły projekt z poprawkami: datę wejścia w życie ustawy określono na dzień 1 lipca 2021 r., wprowadzono korektę w zakresie aktów wykonawczych związanych z przyjętą inicjatywą.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2020 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*

Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2 000
Saldo ogółem	0	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-2 000
Źródła finansowania:												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana ustawa będzie powodowała wzrost wydatków sektora finansów publicznych (budżetu państwa) z tytułu wypłaty dodatków strażackich. Szacuje się, że przedmiotowa ustawa może spowodować wydatki z tytułu wypłaty dodatku strażackiego w skali roku na kwotę **ok. 200 mln zł**. Analiza wrażliwości ukazuje, że dokładność szacunku skutków uzależniona jest od zmiennej wyrażającej liczbę osób uprawnionych do otrzymania dodatku strażackiego. Parametr tej zmiennej będzie podlegał zmianie w czasie, jego wielkość może zostać określona tylko w przybliżeniu, gdyż trudno stwierdzić jaki procent uprawnionych wystąpi z wnioskiem o dodatek strażacki, spełni wymagania określone w ustawie. **Uwaga**. Szczegółowy rachunek został zamieszczony w załączniku do OSR.											

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
w ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2020 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe	0	200	200	200	200	200	2 000
w ujęciu niepieniężnym	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Projektowa ustawa będzie wiązała się z wypłatą dodatków strażacki dla osób działających czynnie co najmniej 20 lat w Ochotniczej Straży Pożarnej.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Projektowana ustawa spowoduje wzrost obciążeń regulacyjnych, który będzie wiązał się z koniecznością weryfikacji wniosków o wypłatę dodatku strażackiego.

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

Projektowana ustawa może mieć pozytywny wpływ na funkcjonowanie ochotniczych straży pożarnych, w szczególności może stać się swoistą zachętą dla młodych ludzi, aby angażowali się w działalność ratowniczą OSP funkcjonujących w bliskim sąsiedztwie miejsca ich zamieszkania.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Przepisy projektowanej ustawy wejdą w życie z dniem 1 lipca 2021 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Projektowana ustawa powinna podlegać ewaluacji po upływie trzech lat jej obowiązywania w celu oceny jej wpływu na wydatki budżetu państwa.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).
Rachunek skutków dla budżetu państwa z tytułu wypłaty dodatku strażackiego.

Załącznik do OSR

Rachunek skutków dla budżetu państwa z tytułu wypłaty dodatku strażackiego

Wnioski. Szacuje się, że przedmiotowa ustawa może spowodować wydatki z tytułu wypłaty dodatku strażackiego na kwotę **ok. 200 mln zł na rok**.

Tablica nr 1: Rachunek skutków dla budżetu państwa z tytułu wypłaty dodatku strażackiego.

założenia					
wysokość dodatku strażackiego		20	[zł/m-c]		
liczba osób czynnych w OSP		154 538	[osób]		szacunek na podstawie danych dot. przyznawania Odznaki "Za wysługę lat"
niepełna dokumentacja		15%			własny parametr
kryterium czynnego udziału		50%			parametr na podstawie publikacji KGSP
liczba osób w OSP spełniajacych kryteria		65 679	[osób]		
obliczenia					
długość okresu w OSP	struktura	liczba strażaków	wysokość dodatku	wydatki na wypłatę dodatku strażackiego	komentarz
[lat]	[%]	[osób]	[zł/m-c]	[zł/m-c]	
5	21%	13 829			
10	15%	9 809			
15	12%	7 556			
20	10%	6 498	400	2 599 308	dodatek strażacki
25	8%	5 415	500	2 707 259	
30	7%	4 873	600	2 923 584	
35	6%	3 892	700	2 724 737	
40	6%	3 830	800	3 063 835	
45	4%	2 753	900	2 477 652	
50	5%	3 246		**16 496 375**	kwota wydatków w skali miesiąca
55	2%	1 416		**197 956 503**	kwota wydatków na rok
60	2%	1 362			
65	1%	767			
70	1%	433			

Rachunek został sporządzony przy następujących założeniach:

- **690 tys. osób – liczba osób zrzeszonych w Polsce w ochotniczych strażach pożarnych**,
- **154 tys. osób – liczba czynnych członków OSP, oszacowana na podstawie danych dotyczących przyznawania Odznaki "Za Wysługę lat".** W latach 2015 - 2018 przyznano 123 630 Odznak ”Za wysługę lat”,

- **50% wskaźnik spełnia kryterium bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych**. Wartość tego parametru przyjęto na poziomie identycznym jak w dokumencie Komendy Głównej Straży Pożarnej pt. *„Analiza potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego*”, sporządzonym w 2011 r. W dokumencie, w części diagnostycznej stwierdzono: „Niepełne wykorzystanie potencjału osobowego jednostek OSP włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z powodu nie spełnienia kryteriów udziału w bezpośrednich działaniach ratowniczych, zaledwie 50% potencjału spełnia kryteria bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych. Wpływ na to mają:
  – niepełna opieka lekarska w stosunku do strażaków OSP – wynika z różnego poziomu finansowania OSP na poziomie gminy,
  – duża fluktuacja w szeregach OSP oraz mniejsze zainteresowanie młodych ludzi pracą społeczną. Możliwa jest sytuacja, że będzie duża ilość dobrego i nowoczesnego sprzętu, ale nie będzie ludzi do jego obsługi.
  – migracja zarobkowa powodująca brak dyspozycyjności w dni robocze,
  – niemożliwość uczestnictwa druhów OSP w działaniach ratowniczych ze względu na brak zrozumienia pracodawców w zwalnianiu ze świadczenia pracy na czas akcji, ćwiczeń i szkoleń.” [pisownia oryginalna],

- **15% osób wnioskujących o dodatek – trudności z udokumentowaniem lat członkostwa z uwagi na braki w dokumentacji,**
- **strukturę i okres aktywności w Ochotniczej Straży Pożarnej przybliża się statystyką dotyczącą liczby wydanych Odznak ”Za wysługę lat”.** Dane dotyczące liczby wydanych Odznak przedstawił Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej,

Tablica nr 2: Statystyka dotycząca liczby wydawanych Odznak **”**Za wysługę lat**”**.

rodzaj odznaki		2015	2016	2017	2018
Odznaka "Za wysługę lat"	V	4 392	7 490	7 900	6 249
Odznaka "Za wysługę lat"	X	3 186	4 534	5 462	5 281
Odznaka "Za wysługę lat"	XV	2 510	3 429	4 362	3 922
Odznaka "Za wysługę lat"	XX	2 505	2 590	3 594	3 543
Odznaka "Za wysługę lat"	XXV	2 312	2 216	2 816	2 848
Odznaka "Za wysługę lat"	XXX	2 036	1 876	2 706	2 554
Odznaka "Za wysługę lat"	XXXV	1 541	1 380	2 398	2 008
Odznaka "Za wysługę lat"	40	1 482	1 439	2 388	1 900
Odznaka "Za wysługę lat"	45	1 042	1 230	1 166	1 744
Odznaka "Za wysługę lat"	50	1 597	1 224	1 844	1 446
Odznaka "Za wysługę lat"	55	510	576	626	954
Odznaka "Za wysługę lat"	60	566	430	788	780
Odznaka "Za wysługę lat"	65	323	202	420	498
Odznaka "Za wysługę lat"	70	104	155	328	228

Źródło: Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Tablica nr 3: Przybliżona struktura liczby członków i okresu członkostwa w Ochotniczej Straży Pożarnej.

rodzaj odznaki		2015	2016	2017	2018	łącznie	struktura
Odznaka "Za wysługę lat"	V	4 392	7 490	7 900	6 249	26 031	21%
Odznaka "Za wysługę lat"	X	3 186	4 534	5 462	5 281	18 463	15%
Odznaka "Za wysługę lat"	XV	2 510	3 429	4 362	3 922	14 223	12%
Odznaka "Za wysługę lat"	XX	2 505	2 590	3 594	3 543	12 232	10%
Odznaka "Za wysługę lat"	XXV	2 312	2 216	2 816	2 848	10 192	8%
Odznaka "Za wysługę lat"	XXX	2 036	1 876	2 706	2 554	9 172	7%
Odznaka "Za wysługę lat"	XXXV	1 541	1 380	2 398	2 008	7 327	6%
Odznaka "Za wysługę lat"	40	1 482	1 439	2 388	1 900	7 209	6%
Odznaka "Za wysługę lat"	45	1 042	1 230	1 166	1 744	5 182	4%
Odznaka "Za wysługę lat"	50	1 597	1 224	1 844	1 446	6 111	5%
Odznaka "Za wysługę lat"	55	510	576	626	954	2 666	2%
Odznaka "Za wysługę lat"	60	566	430	788	780	2 564	2%
Odznaka "Za wysługę lat"	65	323	202	420	498	1 443	1%
Odznaka "Za wysługę lat"	70	104	155	328	228	815	1%
ogólna liczba wydanych odznak w latach 2015-2018						**123 630**	**100%**

Źródło: Obliczenia własne.

- wysokość dodatku strażackiego 20 zł za każdy udokumentowany rok bycia czynnym członkiem Ochotniczej Straży Pożarnej,

- wskaźnik waloryzacji emerytur i rent.